

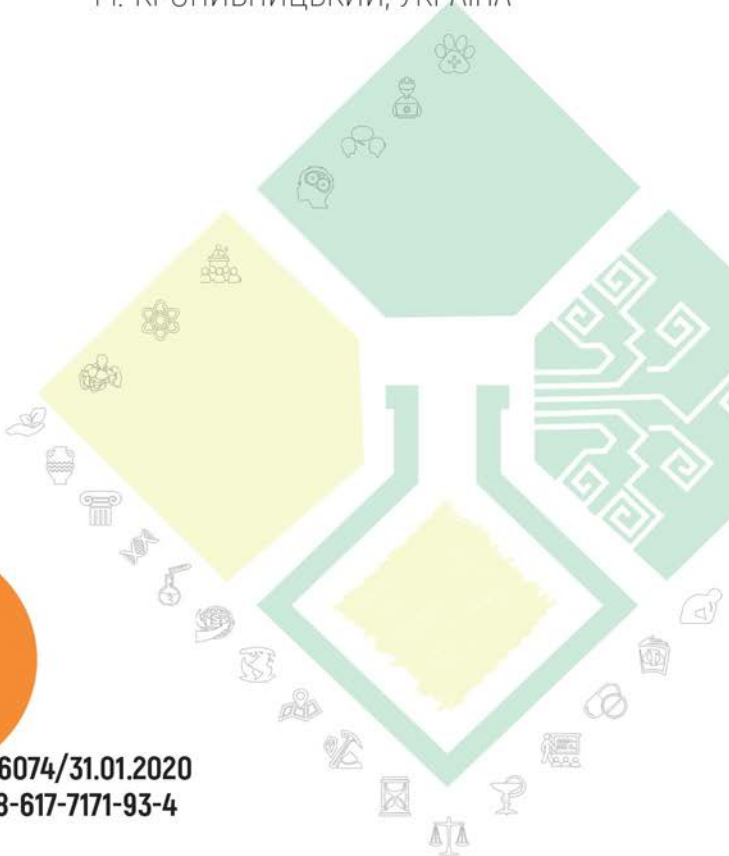
ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ НАУКОВОЇ ДУМКИ

І 31 СІЧНЯ 2020 РІК

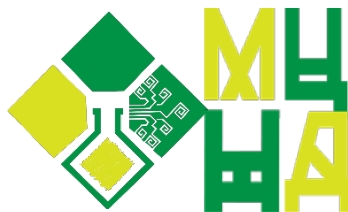
М. КРОПИВНИЦЬКИЙ, УКРАЇНА



DOI 10.36074/31.01.2020
ISBN 978-617-7171-93-4



МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ



ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ НАУКОВОЇ ДУМКИ

| 31 СІЧНЯ 2020 РІК

Кропивницький ♦ Україна

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ І. ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

MODELING OF THE BANKING MARKETING PROCESS FOR THE CONCLUSION OF DEPOSIT AGREEMENTS Radko V	12
АСИММЕТРИЧНОСТЬ РЕГИОНАЛЬНОЙ СТРУКТУРЫ ИНВЕСТИЦИЙ ПО ОТРАСЛЯМ И ВИДАМ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ Кравцова А.А., Лукашевич Т.Н.	14
БЮДЖЕТНІ ІНВЕСТИЦІЇ В КОНТЕКСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНИ Хомутенко В.П., Хомутенко А.В	17
ВИЗНАЧЕННЯ НАЯВНОСТІ ДОВГОТРИВАЛОЇ ПАМ'ЯТІ У КРИПТОВАЛЮТ Орехова Я.В	19
ВИЯВЛЕННЯ ГАЛУЗЕВИХ ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ Медвідь В.Ю., Шабло Ю.П	21
ВПЛИВ «ZERO WASTE» НА РОЗВИТОК СФЕРИ ПОСЛУГ Логвінова О.П.	23
ЕКОНОМІЧНІ ВАЖЕЛІ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ СКЛАДАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ В МАШИНОБУДУВАННІ Шишкевич О.С., Соломко Т.Ю	25
ЗОВНІШНІ ЧИННИКИ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АВТОСЕРВІСНИХ ПІДПРИЄМСТВ Марченко О.М., Чура О.О	26
ИНСТРУМЕНТАРИЙ РИСК МЕНЕДЖМЕНТА ОРГАНИЗАЦИИ Жигирь А.А	29
ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЯ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ Максименко Ж.В	32
КРОС- МАРКЕТИНГ ЯК ЧАСТИНА ІНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГУ	

ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ГРОШЕЙ, ОТРИМАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ ЯК ЗАГРОЗА ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ Коваль М.	37
МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА Крамар О.М.	40
МОДЕЛЬ ОПЕРАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ЩОДО ФОРМУВАННЯ ФАКТИЧНОЇ ТРИВАЛОСТІ ЦИКЛУ СКЛАДАННЯ МАШИН ІЗ УРАХУВАННЯМ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ Шишкевич О.С., Соломко Т.Ю	43
ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРЕВАГИ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЦЕСНОГО ПІДХОДУ В СИСТЕМАХ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ІНЖИНІРИНГОВИХ ПОСЛУГ Траченко Л.А.	44
ОСОБЛИВОСТІ РОЗПОДІЛУ ОБОВ'ЯЗКІВ В ПРОЕКТНІЙ РОБОТІ З BIG DATA Солодков Д.Є.	48
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МІСТИЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ Науково-дослідна група: Кулиняк І.Я., Ярмола К.М., Малішевська Б.О	53
ПИТАННЯ РОЗРОБКИ І РЕАЛІЗАЦІЇ ЗБУТОВОЇ СТРАТЕГІЇ ЕКСПОРТООРІЄНТОВАНОГО ПІДПРИЄМСТВА Науково-дослідна група: Болдовська К.П., Лівенцова Я.О., Горбунова А.Я	56
РЕОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗМІНИ ПІДПРИЄМСТВА Савкін А.М	59
СОЦІАЛЬНА СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ЛЮДИНИ Науково-дослідна група: Ткаченко І.П., Козачок А.С., Ткаченко А.І.	61
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ОРГАНІЗАЦІЇ Шарков А.В.	65
ЭКОНОМИЧЕСКИЙ РОСТ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ:	

СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ Куделко Д.А., Лукашевич Т.Н.....	66
--	----

СЕКЦІЯ II. СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ НАУКИ

ЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ МАГРАНЦЕМ ГРУНТІВ БОБРИНЕЦЬКОГО, ДОЛИНСЬКОГО, СВІТЛОВДСЬКОГО ТА УСТИНІВСЬКОГО РАЙОНІВ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ Боярко Ю.В., Стоянова С.А	70
---	----

ПРОБЛЕМИ ПОЖЕЖНОЇ НЕБЕЗПЕКИ В ЛІСОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ Лозінська Т.П.....	71
--	----

РАДІАЦІЙНЕ ЗАБРУДНЕННЯ ЦЕЗІЄМ-137 ГРУНТІВ БОБРИНЕЦЬКОГО, ДОЛИНСЬКОГО, СВІТЛОВДСЬКОГО ТА УСТИНІВСЬКОГО РАЙОНІВ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ Боярко Ю. В, Стоянова С. А	73
---	----

СПОЖИВЧИЙ РИНОК ОРГАНІЧНОГО ЗЕРНА В УКРАЇНІ Ушакова С.В., Шевердєєва І.С	75
---	----

СЕКЦІЯ III. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОЛОГІЯ

УПРАВЛІННЯ ДАНИМИ, ІНФОРМАЦІЄЮ ТА ЗНАННЯМИ В ІННОВАЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНОГО СЕКТОРУ Залєвська-Шишак А.Д., Шишак А.О	77
---	----

СЕКЦІЯ IV. ТЕХНІЧНІ НАУКИ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

ЕНЕРГОМЕНЕДЖМЕНТ СУЧАСНОГО МІСТА ЯК АСПЕКТ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ Кошкіна О.Ф	82
---	----

МЕТОДИКА ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКСПЛУАТАЦІЇ АКУМУЛЯТОРНИХ БАТАРЕЙ ПАРКУ АВТОМОБІЛЬНОЇ ТА БРОНЕТАНКОВОЇ ТЕХНІКИ ПРИКОРДОННОГО ЗАГОНУ Корєхов А.О., Іващенко Д.В	84
---	----

МЕХАНІЗМ ПЕРЕХОДУ ВІД ФОРМАЛІЗАЦІЇ ДО АЛГОРИТМІЗАЦІЇ
ЛЕКСИЧНИХ ОБ'ЄКТІВ
Кухар М.А...... 85

МІЖПРЕДМЕТНІ ЗВ'ЯЗКИ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПІНИ
«БУДІВЕЛЬНЕ КРЕСЛЕННЯ»
Герасимик-Чернова Т.П., Кух І.П...... 87

МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ ТЕРМООБРОБКИ
ТЕПЛОІЗОЛЯЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ В ВИХРОВОМУ АПАРАТІ
Дмитренко О.С., Соколовська І.Є 89

СОРТОПРИДАТНІСТЬ ЯГІД СУНИЦІ САДОВОЇ ДЛЯ
ВИРОБНИЦТВА КОНСЕРВІВ
Заморська І.Л...... 92

УПРАВЛІННЯ КОНФІГУРАЦІЄЮ ПРОГРАМНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
Науково-дослідна група:
Сіваковська О. М., Ящук А. А., Ліщина В. О 95

СЕКЦІЯ V. ХІМІЧНІ НАУКИ

ВИЗНАЧЕННЯ ВМІСТУ НІТРАТІВ У СОКАХ БУРЯКУ ТА МОРКВИ
Соколова О.М 97

СЕКЦІЯ VI. БІОЛОГІЧНІ НАУКИ

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ У
МОЛОДІ
Майорова О.Р...... 99

ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА ЯКОСТІ ВОДИ І ПІДЙОМУ З ДНІПРОВСЬКОЇ
ВОДОПРОВІДНОЇ СТАНЦІЇ (ДВС-2) М. ЗАПОРІЖЖЯ ЗА ВМІСТОМ
СПОЛУК НІТРОГЕНУ
Ульянченко О.В 101

ОЦІНКА РІВНЯ ТРИВОЖНОСТІ ПІДЛІТКІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ЕЕГ
ГОЛОВНОГО МОЗКУ
Шкуропат А.В., Мельник А.Г...... 105

СЕКЦІЯ VII. СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЯ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УХВАЛЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЄВІЙ СФЕРІ Вербовенко О.С	107
СОЦІАЛЬНІ РЕКЛАМНІ КАМПАНІЇ ПРО УСИНОВЛЕННЯ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ Соловійова Ю.Є., Попроцька В.Г	109

СЕКЦІЯ VII. ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

APPROACHES TO TEACHING ENGLISH AT UNIVERSITIE Research group: Maslavchuk N., Dudikova L., Mazaikina I	112
DAS ERLERNEN DER ANNOTATION DER AUSLÄNDISCHEN LITERATUR FÜR STUDENTEN DER FACHHOCHSCHULEN Карабітська Н	114
HISTORY, PERIODS AND STAGES OF COMPETENCE Rakhmonov A	116
METHODS TO DEVELOP STUDENTS' INDEPENDENT THINKING Karasyova O	118
ДІТИ З ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ НА ЕТАПІ СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОЇ ДЕРЖАВИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ТРЕНДІВ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ Шевченко С.М	120
ДОМАШНЄ НАСИЛЛЯ НАД ЖІНКАМИ, ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ ТА ВИДИ Нестерчук В.В	122
ДОСТУПНІСТЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДЛЯ ОСІБ З ВАДАМИ СЛУХУ Логвиненко В.М., Саган Н.В	124
КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ЯК ПРОВІДНИЙ ЗАСІБ ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ ІНШОМОВНОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНІЙ ГІМНАЗІЇ Полонська Т.К	126
МАЙБУТНІЙ КЕРІВНИК ВОКАЛЬНОГО АНСАМБЛЮ: МЕТОДИЧНИЙ АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ Лимаренко В.І	128

МОТИВАЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕДАГОГА В СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ Цогла О.О.	130
НАЦІОНАЛЬНА РАМКА КВАЛІФІКАЦІЙ І ЄВРОПЕЙСЬКА ТРАНСФЕРНА КРЕДИТНО-НАКОПИЧУВАЛЬНА СИСТЕМА (ПЕРШИЙ АСПЕКТ) Євтух М.Б.	132
НЕДОЛІКИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ Лимаренко В.Г.	133
ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЯК СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩІЙ ШКОЛІ Науково-дослідна група: Гоцуляк М.В., Дудікова Л.А., Ясевіна Л.Г.	135
ОСОБЛИВОСТІ МИСЛЕННЯ ТА НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ У СУЧАСНОМУ СВІТІ Сливко В.О.	137
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КВЕСТ-ТЕХНОЛОГІЇ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ Потапова Н.В.	140
ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНИЙ ДОСВІД ПЕДАГОГА ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ Вишківська В.Б.	143
ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ТА ІНТЕРЕСУ У СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ) В КОЛЕДЖІ Науково-дослідна група: Піць Л.С., Гальович Г.Б., Піць Д.І.	145
ЩОДО ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ТА ІНТЕРЕСУ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У НЕЛІНГВІСТИЧНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА ДОПОМОГОЮ ІКТ (ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ) Рідель Т.М.	151
ЭКСПЛУАТАЦИОННЫЕ РАСЧЁТЫ МОРЕХОДНЫХ КАЧЕСТВ СУДНА: ПРАКТИЧЕСКИЙ ОПЫТ ПРЕПОДАВАНИЯ ДИСЦИПЛИНЫ «ИНФОРМАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ» В ПРОЦЕССЕ ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ МОРСКОГО ПРОФИЛЯ Кравцова Л.В., Каминская Н.Г.	155

СЕКЦІЯ ІХ. ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ

КЛАСИФІКАЦІЯ ФАХОВИХ МОВ Кириленко Т.М.	159
СТИЛІСТИЧНІ ФУНКЦІЇ ПОРІВНЯЛЬНИХ КОНСТРУКЦІЙ У РОМАНІ М. П. СТЕЛЬМАХА «ЧОТИРИ БРОДИ» Кулікова Т.В., Купенко Н.С.	161
СУЧАСНІ ВИКЛИКИ В ГАЛУЗІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ Прокопчук М.М.	163
ХУДОЖНЯ СЕМАНТИКА І ФУНКЦІЇ АНТИЧНОГО ЕЛЕМЕНТУ В УКРАЇНСЬКІЙ ДРАМІ ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ Винар С.М.	165

СЕКЦІЯ Х. ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

ЖІНКА В ПОЛІТИЦІ (ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ): РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ Коротка Н.А.	167
КИТАЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКЕ ПРОТИСТОЯННЯ В УМОВАХ ЗРОСТАЮЧОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ Комяга К.А.	169

СЕКЦІЯ ХІ. ЮРИДИЧНІ НАУКИ

KOORDINERINGSNORMER I KONGERIGET NORGE Maksurov A.	172
ДО ПИТАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ Головачук Н.М.	173
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЖИТЛОВИМИ ПРИМІЩЕННЯМИ ДЛЯ ПОСТІЙНОГО ПРОЖИВАННЯ ШЛЯХОМ НАДАННЯ ЖИТЛА, ВИКЛЮЧЕНОГО З ЧИСЛА СЛУЖБОВОГО Мельник А.Р.	174
ЗАКОНОТВОРЧІСТЬ У ПРАВОВІЙ ДЕРЖАВІ: ОСОБЛИВОСТІ ТА	

МЕХАНІЗМИ В УКРАЇНІ ТА ЗАРУБІЖНИХ ДЕРЖАВАХ Новікова С.В.	177
ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ОБ'ЄКТА КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ У ПОСЯГАННЯХ НА ОБ'ЄКТИ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ Коротюк О.В.	180
ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ЗРАДИ В ФОРМІ ПЕРЕХОДУ НА БІК ВОРОГА Левчук-Микитюк А.О.	184
ОСОБЛИВОСТІ ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ ВНАСЛІДОК НАДЗВИЧАЙНОЇ СИТУАЦІЇ ВОЄННОГО ХАРАКТЕРУ Анісімова-Гонен А.О.	187
ПРАВА БАТЬКІВ НА ВИХОВАННЯ ДИТИНИ: ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТ Резцова О.В.	191
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ КОРПОРАТИВНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ Апарату А.Г.	193
РОЛЬ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗВИТКУ ЗАКОНОДАВСТВА Яртись І.О.	196

СЕКЦІЯ XII. АРХІТЕКТУРА ТА МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

ВОКАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЛАРИСИ РУДЕНКО У ВИМІРАХ УКРАЇНСЬКОГО ВОКАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА Шило А.П.	199
ЗБЕРЕЖЕННЯ НАВЧКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПРИ ЗЕЛЕНОМУ БУДІВНИЦТВІ Данилік С.М., Герасимик-Чернова Т.П.	201
ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ЕКОЛОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В БУДІВНИЦТВІ Науково-дослідна група: Герасимик-Чернова Т.П., Шмаль О.Ф., Пігулко Н.З.	202
РЕНОВАЦІЯ ІСТОРИЧНОГО ЦЕНТРУ МІСТА ЧЕРНІГОВА Фесенко З.В.	204

**СЕКЦІЯ XIII.
ВІЙСЬКОВІ НАУКИ, НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА СПОРТ**

ВАЖЛИВІСТЬ ВДОСКОНАЛЕННЯ ТРЕНАЖЕРІВ

Науково-дослідна група:

Клименко Ю.В., Карпенко В.В., Корнієнко О.С 206

ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРЕВАГИ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЦЕСНОГО ПІДХОДУ В СИСТЕМАХ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ІНЖИНІРИНГОВИХ ПОСЛУГ

Траченко Людмила Анатоліївна

канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри експертизи товарів та послуг,
Одеський національний економічний університет, Україна

В умовах сучасних ринкових відносин на міжнародному та європейському ринках вкрай актуальним для підприємств України, окрема сфери інжинірингових послуг, є створення, впровадження та сертифікація систем управління якістю (СУЯ) на відповідність вимогам міжнародних стандартів, зокрема, ISO 9001:2015 (ДСТУ ISO 9001:2015) «Системи управління якістю. Вимоги». Версія стандарту ISO 9001:2015 містить важливі зміни в структурі вимог стандарту та має бізнес-орієнтоване спрямування. Очевидно, що попередні версії зазначеного стандарту (ISO 9001:2000 та ISO 9001:2008) містили «обмежені» вимоги, які лише частково мали змогу забезпечити зв'язок управління якістю із системою управління підприємством. Здебільшого керівництво підприємств, зокрема сфери інжинірингових послуг, вбачали доцільність лише в отриманні сертифікату відповідності вимогам ISO 9001. Стандарт ISO 9001:2015 спрямований на вирішення актуальної проблеми інтеграції СУЯ з системою управління підприємством на основі процесного підходу.

Основне призначення СУЯ підприємства сфери інжинірингових послуг полягає у виявленні відхилень (дефектів) від установлених вимог до якості робіт/послуг та застосуванні рішень щодо подальших дій, пов'язаних з цим, зокрема проведення заходів щодо недопущення повторних відхилень за рахунок своєчасної розробки і реалізації заходів коригувального впливу. Тобто, СУЯ, як і система планування та управління виробництвом, система матеріально-технічного постачання, фінансова система, є частиною системи

управління підприємством [1]. СУЯ функціонує одночасно з іншими видами діяльності, що впливають на якість виконання робіт/послуг і взаємодіє з ними. Її вплив поширюється на всі етапи «петлі якості» – від початкового визначення до кінцевого задоволення вимог і потреб споживача. З розвитком і поліпшенням СУЯ зростає роль стандартів відповідності, менеджмент інформаційної безпеки тощо. А все це є частиною загальної системи менеджменту підприємства. Кожна організація самостійно або за допомогою кваліфікованих консультантів визначає, які інструменти поліпшення їй більше підходять. Фактично в кожній галузі існує своя специфіка і діють свої стандарти та правила, засновані на модифікаціях процесних підходів.

Для відповідних процесів підприємство має визначати певні цілі у сфері якості (але вони не обов'язково повинні бути кількісно вимірними), входи, виходи, заходи і ресурси. Визначені цілі у сфері якості процесів СУЯ підприємства мають співвідноситися з її бізнес-цілями і обов'язково ці два набори цілей не повинні суперечити один одному. Показники результативності, встановлені для відповідних процесів, можуть використовуватися для контролю досягнення цілей. Вони мають бути придатними їхнім цільовим призначенням, збалансованими, не конфліктувати між собою, реалістичними і зрозумілими персоналу всієї організації. Рівень моніторингу, вимірювання та поліпшення кожного процесу буде залежати від контексту організації, її стратегічної мети, її ризиків та можливостей [2].

Для обґрунтування інтеграції системи управління якістю підприємства із загальним менеджментом організації доцільно акцентувати увагу на процесному підході в теорії менеджменту, який базується на положенні, що управління – це процес, «серія безперервних взаємозалежних дій..., кожне з яких саме по собі є процесом» [3]. Головна відмінна риса процесного підходу полягає в тому, що спрямований він не на управління діяльністю функціональних підрозділів, а на виконання бізнес-процесів, під якими розуміються сукупності послідовних дій по перетворенню отриманих на вході ресурсів у кінцевий продукт, що має цінність для споживача, на виході. В основі процесного підходу до управління підприємством лежить виділення процесів в якості об'єктів управління.

Процеси в організації зазвичай планують і виконують за контрольованих умов, щоб додати цінності. Процес, для якого підтвердження відповідності одержуваного в його результаті виходу ускладнено чи економічно не вигідно, часто називають «спеціальний процес». Це один із загальних термінів і основних визначень поняття для стандартів ISO на системи управління, наведених у додатку SL консолідованого доповнення ISO до директив ISO/IEC, частина 1. [4].

Доцільно акцентувати увагу на деяких можливих ключових вигодах процесного підходу: підвищення здатності зосереджувати зусилля на ключових процесах і можливостях для поліпшення; послідовні та передбачувані результати в системі узгоджених процесів; оптимізована дієвість завдяки результативному керуванню процесами, ефективному використанню ресурсів і зниженню міжфункційних бар'єрів; забезпечена змога

організації формувати довіру зацікавлених сторін в її послідовності, результативності та ефективності.

Перевагою процесного підходу є наступне: представляючи процес виробництва продукції виконання робіт/послуг у вигляді послідовності операцій, ми краще розуміємо структуру формування цінності для споживача. Представляючи структуру формування цінності, ми маємо уявлення також і про структуру виникнення втрат якості. Знаючи «хворі місця», ми можемо запобігати втраті якості, замість того, щоб витратити сили і кошти на відновлення вже втраченої цінності [5]. Першим кроком щодо ефективного менеджменту якості є розуміння структури бізнес-процесів підприємства. Добре уявляючи структуру бізнес-процесів, менеджери підприємства зможуть краще розуміти, де знаходиться джерело сигналів, які інформують про втрати якості. Більше того, знання структури бізнес-процесів, дасть змогу розставити чутливі датчики в таких місцях, де можливе надходження попереджувальних сигналів для запобігання виникненню втрат якості. Практикою встановлено, що найбільш ефективно треба вимірювати втрати якості за допомогою двох показників: функції втрат якості та відношення сигнал/шум [6]. Згідно цього, кожен продукт виконана робота/послуга виконує деяку корисну для споживача функцію. Існує такий стан продукту виконаної роботи/послуги, про який можна сказати, що ця корисна функція виконується ідеально. Іншими словами, продукт або послуга мають у цьому стані максимальну цінність для споживача. Відхилення функції від ідеальної є втратами якості а, отже, призводять до зниження цінності для споживача. Чим менше відхилень, тим вища якість. Причини відхилень корисної функції пов'язані з відхиленнями окремих характеристик продукту або послуги. Функція втрат якості дозволяє кількісно оцінити ступінь незадоволеності споживача, викликану відхиленнями тих чи інших характеристик продукту виконаної роботи/послуги від ідеального стану. Оцінка виражається як різниця між поточним і цільовим (ідеальним) значеннями корисної функції [7]. Стосовно бізнес-процесів, ланцюжок стає складнішим: характеристики продукції, роботи/ послуги, які з'являються в результаті виконання бізнес-процесу, залежать від характеристик самого процесу, тобто від характеристик операцій, що складають цей бізнес-процес. Характеристики операцій бізнес-процесу, в свою чергу, залежать від характеристик ресурсів, що надходять на їхні входи та переробляються в межах операції. Слід зазначити, що структура перенесення, накопичення цінності та втрат якості може бути досить складною. Складність пов'язана зі специфічним характером взаємодії і взаємозв'язків між ресурсами, процесами (операціями), накопичувачами цінності та втрат якості.

Доцільно акцентувати увагу й на функціональному підході до управління, який полягає в поділі діяльності на сукупність окремих функцій, які необхідно виконувати для реалізації поставлених завдань [8]. Що стосується функціонального й процесного підходів, то слід зазначити, що для їхнього протиставлення, на наш погляд, є певні підстави. Так, в основі виділення даних підходів лежить одна й та ж класифікаційна ознака – «спосіб делегування повноважень і відповідальності». За цією ознакою, крім функціонального й процесного підходів, С. В. Мальцев виділяє й третій підхід до управління –

«проектний» [9]. Насправді, дану ознаку автор використовує в ролі визначення самого терміну «підхід до управління», з чим, на наш погляд, важко погодитися, оскільки сутність зазначеної дефініції має значно складнішу природу. Вважаємо, що зазначені вище відмінності функціонального й процесного підходів, не є антагоністичними, що дозволяє використовувати їхню комбінацію, так звану «суперпозицію цих підходів». З цього приводу А. М. Кисельов відзначає, що «не було ні одного проекту по «впровадженню процесного підходу», який би привів до фактичної відмови від розмежування функцій на підприємстві й повного заміщення їх бізнес-процесами» [10]. Іншими словами, «процесний підхід не руйнує функціональний менеджмент» [11]. При використанні поєднання даних підходів здійснюється одночасне проектування організаційної структури й процесів взаємодії в рамках цієї структури. Різниця ж полягає тільки у вихідних точках проектування: чи розподіляти функціональні обов'язки на основі процесів або проектувати процеси взаємодії між функціональними областями.

Слід звернути увагу, що в публікаціях останніх років спостерігається явне перебільшення тієї ролі, яку на сьогодні відіграє процесний підхід у побудові ефективної системи управління підприємством. Так, С. В. Мальцев відзначає, що процесний підхід – «основа всіх сучасних систем управління, як регулярною діяльністю, так і розвитком» [10]. На думку А. В. Собакарьової, саме в процесному підході реалізуються всі основні підходи до управління [11]. Важко погодитися із зазначеними авторами, оскільки наведені ними характеристики з усією очевидністю відносяться не до процесного, а до системного підходу.

У практиці впровадження стандарту ISO 9001 в діяльність підприємств сфери інжинірингових послуг процесний підхід нерідко застосовується в спотвореному вигляді: процесами називають діяльність підрозділів і виходить, що в СУЯ застосовується, по суті, функціональний підхід. Природньо, що при цьому усі переваги процесного підходу не можуть бути реалізовані. Головною причиною такого спотворення є те, що процесний підхід не застосовується для менеджменту компанії в цілому. Сподіваємось, що впровадження нової версії міжнародного стандарту ISO 9001:2015 у діяльність підприємств сфери інжинірингових послуг дозволить вирішити досліджувану проблему.

Список використаних джерел

1. Дж. Джуран (ред.) (2004). *Качество в истории цивилизации. Эволюция, тенденции и перспективы управления качеством*: (в 3-х томах: пер. с англ.). Москва: Стандарты и качество.
2. Траченко, Л. А. (2018). Процесний підхід у системах управління якістю підприємств сфери послуг. *Проблеми економіки*, 2(36), 251-257. Вилучено з: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pekon_2018_2_35.
3. Мескон, М. Х., Альбер, М. & Хедоури, Ф. (1992) *Основы менеджмента*: (пер. с англ.) Москва: Дело.
4. *Основні положення та словник термінів: ДСТУ ISO 9000:2015(ISO 9001:2015, IDT).*(2016). Київ: УкрНДНЦ.

5. Зяйлик, М. Ф. & Вівчар, О. І. (2013). Процесний підхід до менеджменту якості. *Інноваційна економіка*. (1), 191-194. Вилучено з: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2013_1_47.
6. Фомічов, С. К. Старостіна, А. О. & Скрябіна, Н.І. (2000). *Основи управління якістю*. Київ: МАУП
7. Рассел, Дж. П. (2003). Застосування MS ISO 9004 для покращення діяльності. *Методи менеджменту якості*. (12). 44-46.
8. Семенова, В. Г. (2015). *Управління інтелектуальною власністю підприємств: теорія та практика*. Одеса: Атлант.
9. Мальцев, С. В. (2014). Процессный подход к управлению: теория и практика применения. Вилучено з: <http://www.cfin.ru/itm/bpr/t&p.shtml>.
10. Киселев, А. Г. Бизнес-процессы и процессный подход: как преодолеть последствия консалтингового маркетинга. *Информационный портал*. Вилучено з: <http://orgstructura.ru/business-processes-andprocess-approach>
11. Собакарева, А. В. (2007). Сравнение методик перехода к процессному подходу в управлении на предприятии. *Проблемы современной экономики*. (4(24)). – Вилучено з: <http://www.m-economy.ru/art.php?nArtId=1731>.